

Pereiro na raigame

X. L. Méndez Ferrín

Formas de citación recomendadas

1 | Por referencia a esta publicación electrónica*

MÉNDEZ FERRÍN, X. L. (2011 [2011]). “Pereiro na raigame”. *Faro de Vigo*. “El Sábado”: 7 de maio, 4. Reedición en *poesiagalega.org*. *Arquivo de poéticas contemporáneas na cultura*.
<<http://www.poesiagalega.org/arquivo/ficha/f/758>>.

2 | Por referencia á publicación orixinal

MÉNDEZ FERRÍN, X. L. (2011). “Pereiro na raigame”. *Faro de Vigo*. “El Sábado”: 7 de maio, 4.

* Edición dispoñíbel desde o 9 de maio de 2011 a partir dalgunha das tres vías seguintes: 1) arquivo facilitado polo autor/a ou editor/a, 2) documento existente en repositorios institucionais de acceso público, 3) copia dixitalizada polo equipo de *poesiagalega.org* coas autorizacións pertinentes cando así o demanda a lexislación sobre dereitos de autor. En relación coa primeira alternativa, podería haber diferenzas, xurdidas xa durante o proceso de edición orixinal, entre este texto en pdf e o realmente publicado no seu día. O GAAP e o equipo do proxecto agradecen a colaboración de autores e editores.

NO FONDO DOS
ESPELLOS
X.L. MÉNDEZ FERRÍN

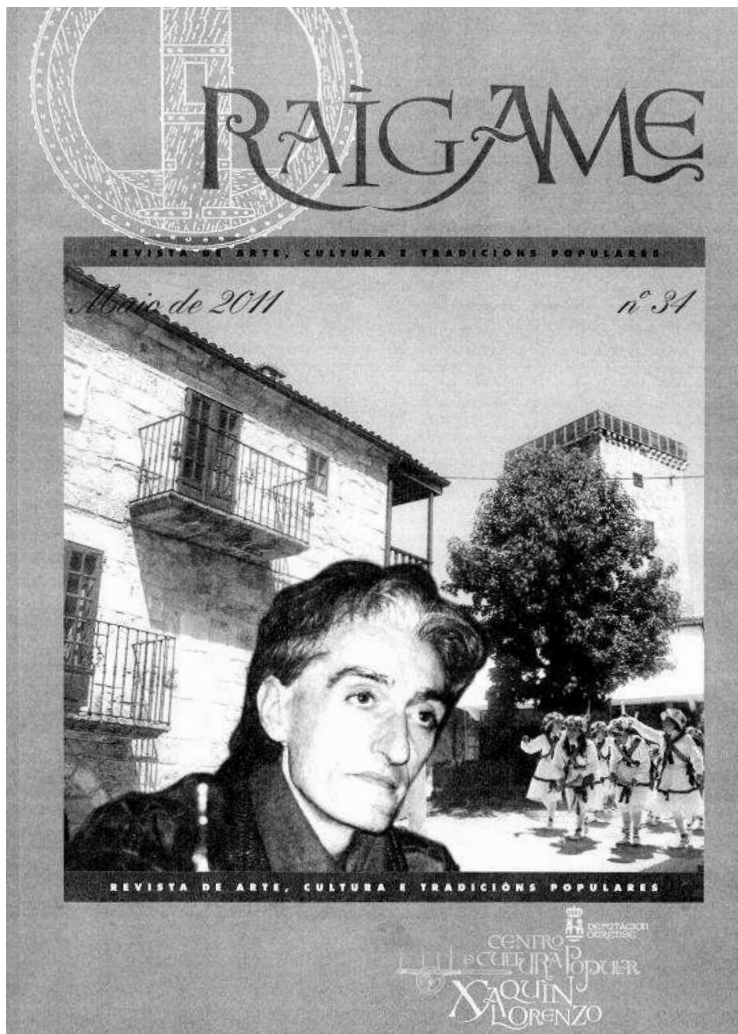
Pereiro na raigame

A propósito de *Wilhelm Meisters Lehrjahre*, de Goethe foise lucubrando sobre as *novelas de formación* e resultaba que o *Lazarillo* xa o era. En materia biográfica, e sobre todo a partir da revolución freudiana, o tempo infantil no que se forma a armazón da nosa personalidade cobrou unha relevancia que antes non tiña. Penso eu agora nos anos de aprendizaxe de Lois Pereiro, o poeta que está a ser examinado, lido e convivido masivamente en razón de lle dedicarmos o Días das Letras Galegas.

O neno Lois, monfortino con aldea no Incio, aparece noviño, cuase adolescente, en Madrid. Desde as investigacións de Ana Acuña somos conscientes da relevancia que a capital de España tivo na conformación da literatura nacional nosa: Sarmiento, Rosalía/Murguía, Grupo Castelao, Brais Pinto, Grupo Bilbao. Sospeitamos que a emoción galega que sempre fixo vibrar o peito de Lois Pereiro abrollou en Madrid, coma a de Ramón Otero Pedrayo e a do protagonista de *Arredor de sí*. Eu non coñezo poemas en castelán de Lois Pereiro e os máis antigos semellan escritos en Madrid. O que nos leva aos camaradas.

Lois está, desde os días xuvenís até o da morte, inserido nun grupo, que nunca se esfarella. Luíndose un aos outros coma os coiros no coñal, interferíndose, pasándose ideas e noticias, están Lois Pereiro, Xosé M. Pereiro, Antón Patiño, Manuel Rivas en estado cachorro todos. Evoluén xuntos: a arte e a poesía "social" tal como o Madrid literario, e parte da Galicia do mesmo, as entendían non lles resultaban satisfactorias. A pulsión sentimental era antifascista e patriótica aínda que se cadra, a eles lles non gorentasen os adxectivos que acababan de gurgullar procedentes do máis Fondo dos Espellos. Antón Patiño, Xosé Manuel, Rivas: aí os están estes días a animar o vasto movemento cordial e intelectual que fai memoria de Lois Pereiro, o camarada morto cando non lles pertencía. Se poñemos ago-

E aqueles mozos de Madrid 1975 recibían o agarimo intelectual, político, artístico, vital, dun dos fachos da miña xeración que souberon iluminar o camiño dos máis novos. Recibiu Pereiro luces de Reimundo Patiño

Lois Pereiro en Vilanova dos Infantes. // Foto: Jesús Rodríguez Montero. Montaxe: Raigame

ra de pé a Xosé Manuel, Manolo, Antón, para lles tirar unha foto seguro que aparece por tras o ecoplasma de Lois Pereiro. Sospeito que Piedad Cabo non andaría lonxe do grupo.

E aqueles mozos de Madrid 1975 recibían o agarimo intelectual, político, artístico, vital, dun dos fachos da miña xeración que souberon iluminar o camiño dos máis novos; *un camino na noite*, como canta *Venecemos Nós* con letras de Franco Grande. Recibiu Pereiro luces de Reimundo Patiño, estando este en funcións de Mestre. Co cal, velleiquei que Pereiro e o grupo empatan, sabéndoo ou non, co anteriormente vivo en Madrid ou sexa con Brais Pinto. Quero pensar que determinados estados de desacougo e ráfegas de esperanza pasaron en alustre de

Brais Pinto a Lois Pereiro.

Madrid era daquela terra balda cuxos froitos de cultura non satisfacían o gusto e a curiosidade de Pereiro, quen entrou de bucío ao inglés, ao francés e ao alemán para espíllar os miolos de ler poesía de fóra ou sexa letras que non pasaran pola alfandega da tradución ao castelán. Sabía daquela Pereiro que el esgotaba a se incluír nunha tradición na que participaran Ponal, Otero Pedrayo, Manuel Antonio, Cunqueiro, a Nova Narrativa e o tan citado Brais Pinto? Alonxarse da españolidade dando bordadas pola Mitteleuropa, polas letras francesas, polos ingleses que as páxinas literarias dos xornais de Madrid non prescribían! Os autores galegos divídense en dous: aqueles que escriben a súa obra co-

ma unha declinación dialectal da literatura castelá e os que a escriben sentindo Galicia non como parte de España senón como espazo literariamente soberano. Hai grandes escritores nos dous bandos, pero Pereiro militaba no segundo. Manuel Antonio tituló un poema independentista "Lied ohne Worte". Eis a liña que sutura Pereiro a Manuel Antonio; os labios dunha ferida.

E a revista tiña que producirse. Un artigo de Julius Petersen, tan citado como pouco lido, reférese ás xeracións literarias e sinala a importancia do *feito xeracional*, que no caso de Pereiro e dos seus colegas é unha revista. Titúlase *Loia*, palabra que seguramente procede ou ten relación coa latina *alauda* e que significa "laberca". So antes Ramón Lorenzo e Aquilino Iglesia Alvariño usaran a verba loia en poesía, segundo pensó. *Loia* imprímese, naturalmente, en Madrid sobre 1975; vive pouco. O método de reprodución é o ciclostil ou multicopista. "O neno", chamáballe a UPG clandestina á multicopista dos panfletos. Penso que a Loia de Pereiro e dos seus era distribuída en man. Esquecín quen me pasou os números de Loia e tampouco non conservo os exemplares pero na miña mente está gravada a súa factura, a plástica que adoptaba, o sentido dos seus textos de forma nebulosa aínda que indelével. Alí lin eu os primeiros poemas de Lois Pereiro. Ano 1975: moitos asasinados nosos!

Neses días de Madrid, nos textos que logo se editarían en libro como *Poemas para unha loia* (1997), queda o autor Lois Pereiro caracterizado para sempre. Aberto aos catro horizontes do mundo e en perpetuo estado de interrogación existencial, Lois Pereiro amósase leal á raigame: *Que é Galicia? (guión televisivo)*. Lean iso.

CAIXA POSTAL

Antonio Piñeiro enviáunos a revista *Raigame* que en Ourense edita o Centro de Cultura Popular "Xaquín Lorenzo" so a protección da Deputación Provincial. Dirixen a publicación Mariló e Xulio Fernández Senra. O prólogo do presente número é da autoría do anteriormente citado Antonio Piñeiro.

A revista trata de Lois Pereiro. Compre decer que estas páxinas coordinadas por X.M. Pereiro figuran visual, conceptual e poéticamente, entre as de contido máis tenso e valioso que levo lido sobre o poeta de Monforte.

Por parte, *Raigame* acolle seis traballos sobre Vilanova dos Infantes, que é lugar onde se encontra, sostendo o seu Castelo e o Mundo, a trabe de alquitrén cruzada sobre a trabe de ouro. Eu, que son de Vilanova dos Infantes, sintome emocionado e agradézolle a Piñeiro (outra vez), a José González-Cebrián e colaboradores, a Luís Otero Grandal, a Juan Andrés Hervella, a Noelia Domínguez Conde e á Escola de Danzas da Deputación de Ourense os seus estudos sobre aspectos arqueolóxicos, históricos e etnográficos centrados en Vilanova dos Infantes, poboación que no século XIV era coñecida como O Castro de Vilanova das Infantes.

Avisamos: o próximo día 17 de Maio, como ocorre desde hai dez anos, o Centro "Xaquín Lorenzo" celebrará en Vilanova dos Infantes a *Romaría Etnográfica Raigame*, cita de sumo interese cultural e festivo. Están vostedes convidados. Vaian e gocen.

Todos aqueles que quixeren colaborar coa súa opinión en NO FONDO DOS ESPELLOS poden escribir por correo ordinario a:

X. L. Méndez Ferrín
FARO DE VIGO
Rúa García Barbón, 87
Aptdo. Correos, 91. VIGO